

jaarverslag
2017

EOKM
Expertisebureau
Online Kindermisbruik

Voorwoord	3
1 Meldpunt Kinderporno	4
2 Stop it Now!	8
3 Helpwanted.nl	12
4 Meld Kindersekstoerisme	16
Colofon	20

2017 was een veelbewogen jaar met veel veranderingen. De aanleiding daarvoor lag halverwege de jaren negentig: Een aantal internet hosting providers wilden hun netwerk schoonhouden van kinderporno en startte met één computer op een achterkamer *Stichting Meldpunt ter bestrijding van Kinderpornografie op het Internet*. Tien jaar later in 2015 veranderde die naam naar *Expertisebureau Online Kindermisbruik* (EOKM). Deze naam kwam meer overeen met het werk van de stichting, die was uitgegroeid tot een breed hulp- en kenniscentrum, met diverse programma's. De structuur van de organisatie bleef echter nagenoeg gelijk en dat gaf problemen.

Het nieuwe brede takenpakket was verspreid over diverse werknemers. De werkdruk was daardoor hoog en het werd steeds moeilijker om alle meldingen op tijd te behandelen. Extra personeel loste dit probleem niet op. Het EOKM koos daarom voor een nieuwe indeling van functies en taken. Ook stootten wij taken af. Zo droegen we het programma Meldkindersekstoerisme en het Meldpunt BG over aan andere partijen. Het EOKM koos er met deze veranderingen voor zich primair te richten op haar kerntaken binnen de programma's: Meldpunt Kinderporno, Helpwanted.nl en Stop it Now!

Helaas moesten we voor deze omwenteling pijnlijke beslissingen nemen, zoals het afscheid nemen van een aantal collega's. Inmiddels is een team met een mix van nieuwe en oude analisten en hulplijnmedewerkers met hernieuwd enthousiasme aan het werk.

Met dit solide team met duidelijke taken zijn we ingericht op de opgave om samen de stroom van afbeeldingen van seksueel misbruik te stoppen. Het belang dat keer op keer bevestigd wordt door meer financiering vanuit overheid en door Internet Service Providers. Langs deze weg willen we dan ook iedereen bedanken die ons werk mogelijk maakt!

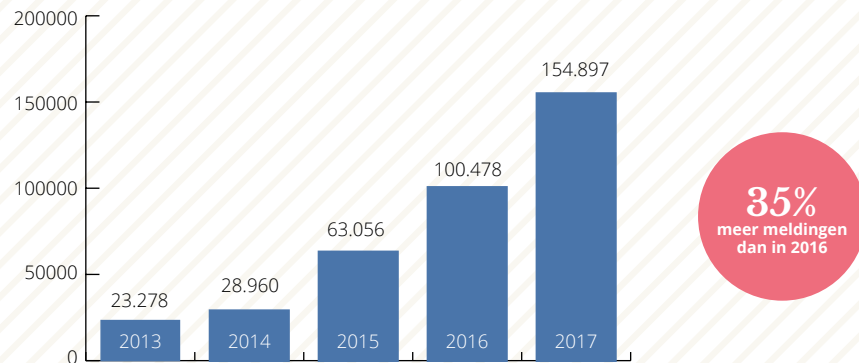
Arda Gerkens, directeur EOKM en andere medewerkers waren vaak in het nieuws dit jaar

Meldpunt Kinderporno op Internet

Bij Meldpunt Kinderporno kan **anoniem** melding worden gemaakt van online beeldmateriaal waar **seksueel kindermisbruik** aan ten grondslag licht. Analisten toetsen het materiaal aan de wettelijke criteria. **Belastend materiaal** wordt gedeeld met de politie, Interpol, de hostingprovider en/of aan een buitenlands meldpunt doorgestuurd.

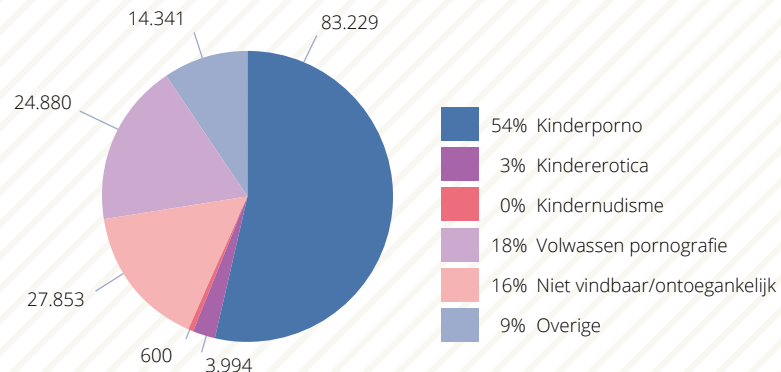
Cijfers | Meldpunt Kinderporno

Hoeveelheid meldingen per jaar

Hoeveelheid meldingen van vermoedelijk kinderporno van 2013 t/m 2017

Categorieën meldingen

Verdeling in categorieën van meldingen die het Meldpunt Kinderporno binnenkreeg

Overzicht | Meldpunt Kinderporno

• Aantal meldingen neemt met 35% toe

Dit jaar werden er 154.897 meldingen gedaan. Het aantal nam daarmee toe met 35% ten opzichte van 2016.

• Ogenschijnlijk minder kinderporno gevonden

Een hoge werkdruk zorgde voor een achterstand van het wegwerken van ruim 30 duizend meldingen. Deze meldingen zijn pas begin 2018 weggewerkt. Gevolg van de achterstand was dat het belastende materiaal al weg was op het moment dat ernaar gekeken werd. Veel materiaal viel daarom onterecht in de categorie 'Niet vindbaar'.

• Trends bij meldingen:

- Toename van verspreiding van beeldmateriaal van kindermisbruik op imageboards en imagehosts. Verspreiden gebeurt continue en op grote schaal
- Gemelde kinderporno is gewelddadiger dan voorgaande jaren
- Grotere hoeveelheden content werd in één keer ge-upload
- Ook dit jaar was het merendeel van de slachtoffers blanke kinderen.

• Successen

Een aantal grote image hosting sites werkte niet mee na melding van kinderporno bij Top Level Domains. Daardoor zijn sites in zijn geheel offline is gehaald. Er werd daardoor niet meer gelinkt naar belastend materiaal dat op die sites stond. Zodoende is ook materiaal weg dat (nog) niet aan ons gemeld was.

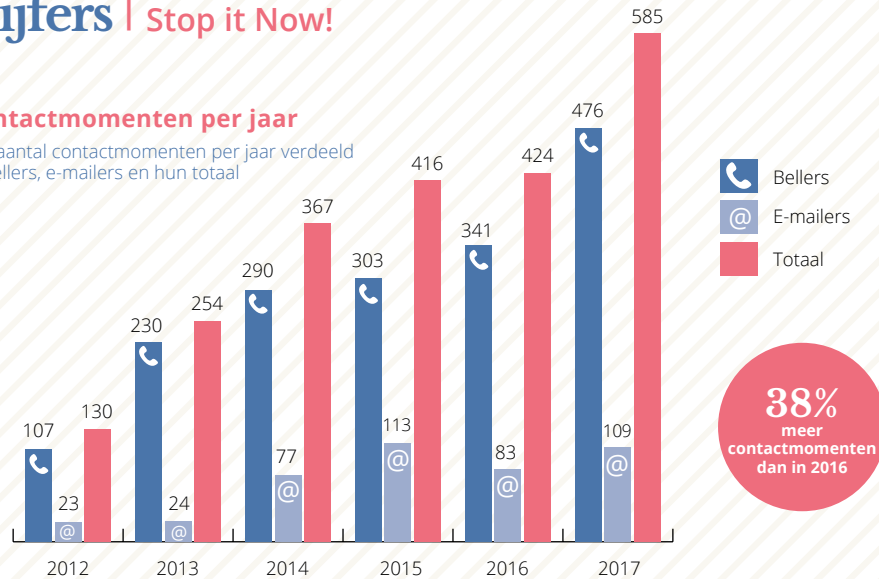

De telefonische hulplijn Stop it Now! biedt gratis en anoniem hulp aan mensen die seksuele gevoelens hebben voor kinderen en/of downloaders van kinderporno. Ook mensen die soortgelijke gevoelens vermoeden bij iemand in hun omgeving kunnen bij de hulplijn terecht.

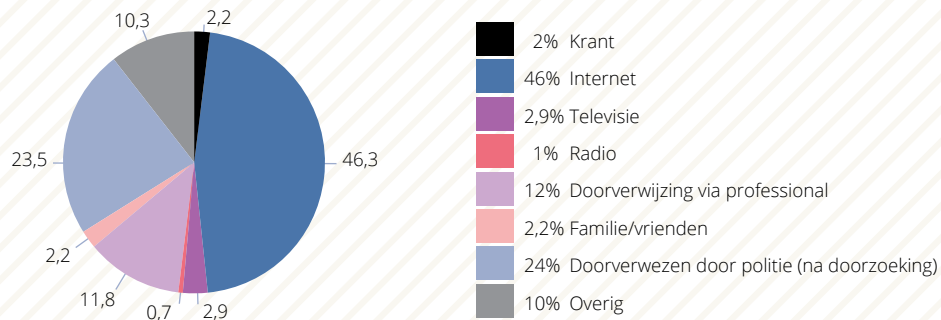
Cijfers | Stop it Now!

Contactmomenten per jaar

Het aantal contactmomenten per jaar verdeeld in bellers, e-mailers en hun totaal

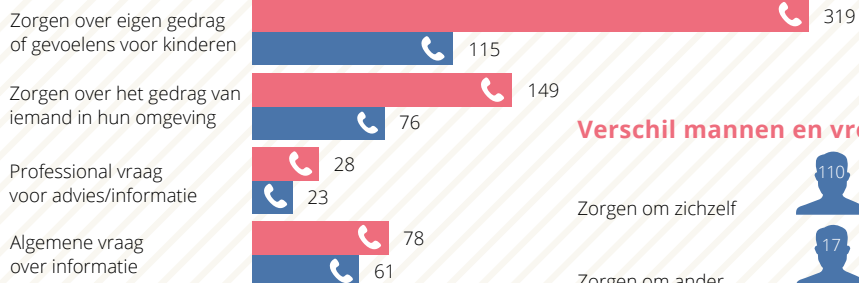
Medium waar Stop it Now! gevonden is

Type hulpvraag

Totaal inclusief terugbellers Uniek aantal bellers en e-mailers

Categoriën hulpvraag van bellers

Verskil mannen en vrouwen

Overzicht | Stop it Now!

• Toename contact via mails en over de telefoon

2017 was een uitdagend jaar voor Stop it Now! Het aantal contactmomenten steeg. Stop it Now! had dit jaar 585 contactmomenten, dat is een stijging van 38%. Niet alleen het aantal unieke telefoontjes steeg. Ook steeg de opvolging. Tegelijkertijd was er onverwacht veel personele wisselingen. Door de krappe bezetting was de hulplijn hiervoor kwetsbaar. Een van de activiteiten die daardoor afvielen was de lotgenotengroep.

• Bellers zochten Stop it Now! vaak na campagnes via zoekmachines

Na iedere reclamecampagne was er een duidelijke toename van bellers.

Dat vooral Amsterdammers en Hagenaars reageerden, kwam doordat we de campagnes met name in die steden voerden. De meeste bellers kwamen in 2017 bij SiN! terecht via zoekopdrachten op internet, via de politie (na arrestatie) en via professionals als psychotherapeuten.

• Bellers belden voornamelijk over eigen gedrag

In tegenstelling tot het vorige jaar, belden mensen dit jaar veel vaker over zichzelf dan over het gedrag van iemand in hun omgeving. Mannen belden vaker over hun eigen gedrag, vrouwen belden voornamelijk over mensen in hun omgeving.

• Campagnes

Dit jaar draaide Stop it now! een aantal succesvolle campagnes bij lokale omroepen.

Doelen campagnes:

- Het bewustzijn bij het publiek vergroten over de aard en de omvang van seksueel kindermisbruik;
- Seksueel kindermisbruik bespreekbaar maken;
- Aansporen om hulp te zoeken bij Stop it Now! als mensen zich zorgen maken over seksuele gevoelens voor kinderen van zichzelf of van anderen.

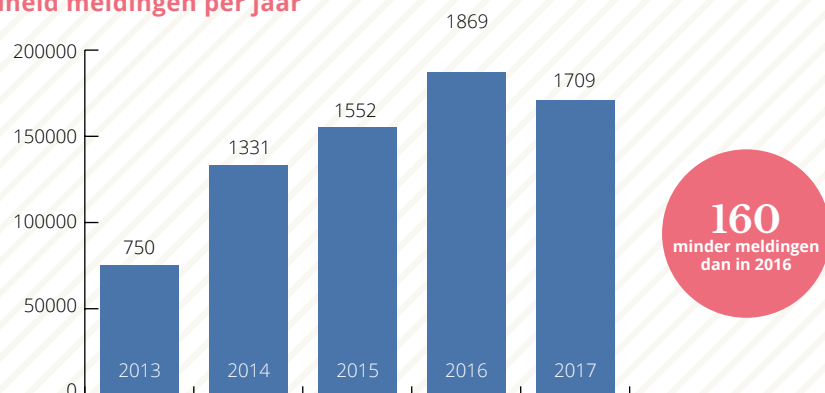

HELPWANTED.nl

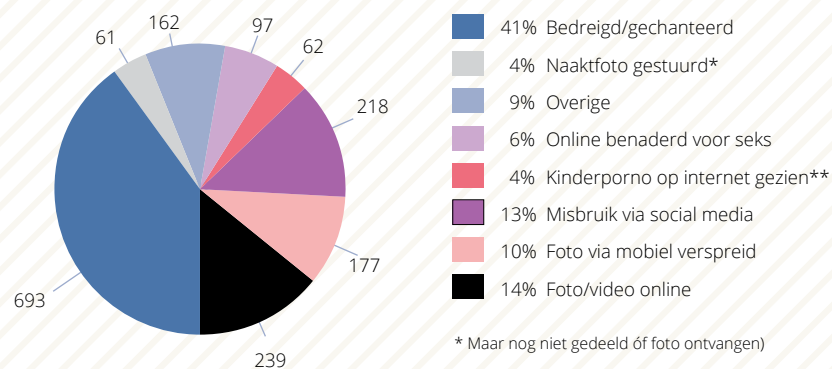
meld online seksueel misbruik

Helpwanted is een chatkanaal en informatiepunt voor kinderen en jongeren **tot 26 jaar** (en hun opvoeders), die te maken hebben (gehad) met **online seksueel misbruik**, zoals de verspreiding van naaktfoto's, sextortion of grooming.

Hoeveelheid meldingen per jaar

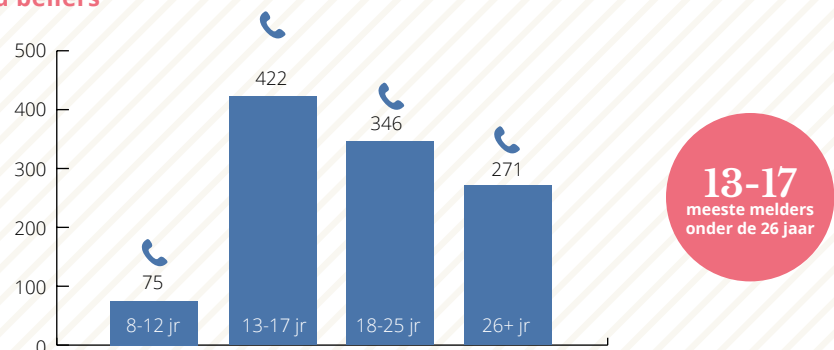
Reden voor bellen

* Maar nog niet gedeeld óf foto ontvangen)

** Bestemd voor Meldpunt

Leeftijd bellers

In 2017 ontving Helpwanted.nl 1.709 meldingen

In 2016 waren dat er 1869. Die afname is enerzijds te wijten aan technische problemen met de chatmodule. Gedurende twee maanden was de chat niet bereikbaar vanwege de overgang naar een nieuw programma.

Verreweg de meeste meldingen dit jaar gingen over de samengestelde groep: *bedreigd worden en/of gechanteerd worden met een foto of video*. Ook vorig jaar was dit de grootste categorie.

Opmerkelijk was dat dit jaar het aantal meldingen over sextortion van bellers boven de 26 daalden en ook het aantal meldingen van financial sextortion daalde. Het aantal meldingen over andere vormen van sextortion steeg van 232 naar 276 (chantage in ruil voor seks bijvoorbeeld). Er waren dit jaar dus veel minder volwassen mannen die contact opnamen over financial sextortion. Dat kan ook een gedeeltelijk de afname van het aantal meldingen verklaren.

Meeste meldingen komt van jongeren tussen 13 en 17

Het hoge aantal meldingen van deze leeftijdsgroep is een verandering ten opzichte van vorig jaar toen de meeste melders boven de 26 waren. Vanaf 2015 biedt Helpwanted.nl alleen hulp aan jongeren tot en met 25 jaar. Het aantal jongens en mannen dat belde was 558, het aantal vrouwen en meisjes 837. Onbekend: 314.

Nieuwe trends: exposure en telegramgroepen

Exposure: Help Wanted kreeg veel meldingen van meisjes die werden lastiggevallen met binnen hun cultuur belastende foto's. Hoewel dat vaak geen erotisch getinte foto's waren, kregen zij daar toch last mee bij hun familie en omgeving. Ook omdat bij de foto's vaak contactgegevens stonden vermeld.

Telegram groepen zijn gesloten socialemediagroepen waar een buitenstaander moeilijk toegang toe heeft. Hier worden soms privé (naakt) foto's verspreid. Helaas kan Help Wanted geen hulp geven om het verspreiden van beelden tegen te gaan in deze groepen.

Campagnes

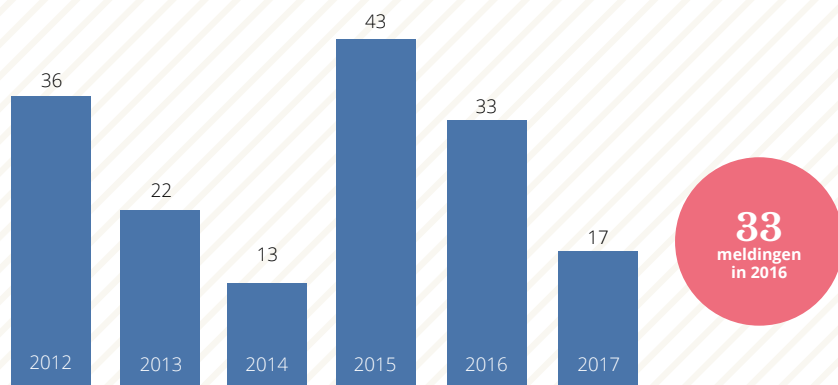
Samen met Save a Girl en FIER! organiseerde Help Wanted de campagne *Houd het lekker voor jezelf*. Deze campagne richtte zich op het 'niet verspreiden van sextingbeelden'. De campagne was succesvol: tijdens de campagnemaanden waren er meer meldingen bij Help Wanted.

In 2017 bestond Helpwanted tien jaar. Dat hebben we gevierd met een Helpwantedweek. In november organiseerde we samen met Zedenpolitie en Qpido een actieweek over het thema online seksueel misbruik voor Amsterdamse middelbare scholieren en hun ouders, die bestond uit symposia en interactief theater.

Vermoedens van kindersekstoerisme kunnen **anoniem** gemeld worden via Meldkindersekstoerisme. Meldkindersekstoerisme behandelt de meldingen en stuurt ze geanonimiseerd door naar het landelijk Team Bestrijding **Kinderpornografie** en **Kindersekstoerisme** (TBKK) van de politie. Indien noodzakelijk **bemiddelt** Meldkindersekstoerisme in het contact tussen politie en melder. Melders krijgen ook de mogelijkheid om **anoniem informatie** te verstrekken aan het Team Criminele Inlichtingen (TCI).

Cijfers Meldkindersekstoerisme.nl 2016

In 2016 ontving Meldkindersekstoerime.nl minder meldingen dan het jaar ervoor, toen de lancering van de campagne Don't Look Away veel media-aandacht genereerde.

Landen waar meldingen vandaan komen

De meldingen hadden betrekking op de volgende landen: Thailand, de Filipijnen, Cambodja en Indonesië, Mozambique, Kaapverdië, Senegal, Mexico, India en Vietnam.

• Meldkindersekstoerisme.nl ontving 17 meldingen dit jaar

Dit aantal meldingen was klein. Bovendien was dat een daling ten opzichte van 2016.

Gunstig was dat de meeste meldingen uitgebreide informatie, contactgegevens van de melder of bijgevoegde foto's bevatten. Dat is waardevolle informatie voor de politie.

Meldingen hadden betrekking op de volgende landen: Thailand, de Filipijnen, Cambodja en Indonesië, Mozambique, Kaapverdië, Senegal, Mexico, India en Vietnam.

• Campagnes

➤ Don't Look Away Campagne

In 2017 voerden we opnieuw de campagne *Don't Look Away*, gericht op reizigers. *Don't Look Away* stond op de Vakantiebeurs. In de zomermaanden adverteerden we met posters op verschillende luchthavens. De sociale mediacampagne onder leiding van ECPAT had een bereik van meer dan 8,5 miljoen views. De campagne zorgde voor een verviervoudiging van websitebezoek, maar veroorzaakte geen grote stijging in het aantal meldingen.

Don't Look Away is een initiatief van het ministerie van Justitie en Veiligheid in samenwerking met de Koninklijke Marechaussee, de Nationale Politie, het EOKM, ECPAT, Terre des Hommes, Plan Nederland, Free a Girl de ANVR en TUI Benelux.

➤ Toolkit Kindersekstoerisme

Begin 2017 lanceerden wij een toolkit op onze site. Deze *Toolkit Kindersekstoerisme* is in 2016 ontwikkeld door de politie in samenwerking met het ministerie van Veiligheid en Justitie, het Openbaar Ministerie, de Koninklijke Marechaussee, ECPAT en Plan Nederland. De tool bestond uit voorlichting en animatiefilmpjes over kindersekstoerisme en was bestemd voor Nederlanders in het buitenland, en moest bijdragen aan bewustwording over (het melden van) kindersekstoerisme.

• Toekomst meldkindersekstoerisme

Ondanks dat er minder werkzaamheden waren in 2017, eisten zij te veel aandacht op. Dit in combinatie met de geringe online aandacht voor Kindersekstoerisme leidde tot het besluit het programma ergens anders onder te brengen. In 2018 verhuisde het Meldpunt van het EOKM naar Ecpat.

colofon

| **BEZOEK ONS**

www.eokm.nl
www.meldpunt-kinderporno.nl
www.helpwanted.nl
www.stopitnow.nl

| **VOLG ONS**

@MeldpuntKP
@Stopitnow_NED
@Helpwanted_nl

| **STEUN ONS**

<https://www.eokm.nl/steun-ons/>

| **BEL ONS**

Helpwanted.nl voor ouders en opvoeders: 020 - 261 52 32
Pers: 020 - 261 52 32
Stop it Now! hulplijn: 0800 - 266 64 36

© MEI 2018, STICHTING EXPERTISEBUREAU ONLINE KINDERMISBRUIK

Het Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM) is een onafhankelijke stichting die zich inzet om (online) seksueel kindermisbruik te bestrijden en te voorkomen. Het EOKM heeft de volgende programma's: Meldpunt Kinderporno, Helpwanted.nl, Stop it Now! en Meldkinderseksstoerisme.nl